

مقدمه

۴ بهمن ۱۳۹۴ ساعت ۲۱:۱۶

شاه ، ایران را در حالی با هواپیمای اختصاصی ترک می کرد که کسی گمان نداشت باز گردد . بعضی رفتن او را پایان پهلوی و تولد جمهوری می دانستند ، دیوار خیابانهای کشور عبارت "جمهوری اسلامی ایران" را در بر گرفت ، خبرگزاریها پیش بینی می کردند اگر شاه حتی به فرض محال ، باقی هم باشد مقامش تشریفاتی خواهد بود .

سخن نخست

خروج شاه از کشور در ۲۶ دی ۱۳۵۷ واقعه ای بسیار مهم در روند پیروزی انقلاب اسلامی بود. در پی این واقعه تظاهرات سراسری مردم ، کشور را به شادی مبدل ساخت . این خروج با سایر موارد تفاوت داشت . شاه در ۳۷ سال سلطنت خود صدها بار از کشور خارج شده بود ، ولی در تمام موارد بازگشتش مسلم بود. اما وی در این مورد تحت فشار ملت می رفت . نفرت از سلطنت در جامعه بسیار عمیق شده بود و فریاد مرگ بر شاه همه جا شنیده می شد . شاه در این خروج امیدی به بازگشت نداشت ولی نمی توانست به این ناامیدی اعتراف کند. لذا خروجش را در آخرین لحظات برای استراحت و معالجه و به علت خستگی ناشی از کار دانست و بازگشتش را به بهبودی و مدت مداوا موکول ساخت . او نمی دانست چه می شود ؟ کجا می رود ؟ و چه سرنوشتی خواهد داشت ؟ ولی ناخودآگاه آخرین تلاش را می کرد .

شاه مانده بود تا دولت بختیار از مجلس رای اعتماد بگیرد و متکی به قانون اساسی بماند . او در این زمان می خواست خودش و یا سلطنت را در پناه قانون اساسی حفظ نماید . همان قانون اساسی که ۳۷ سال زیر پا گذاشته بود. اما مگر می شد؟ مگر انقلابی که موجودیت یک رژیم را نشانه گرفته قانون آن را به رسمیت می شناسد؟

شاه ، ایران را در حالی با هواپیمای اختصاصی ترک می کرد که کسی گمان نداشت باز گردد . بعضی رفتن او را پایان پهلوی و تولد جمهوری می دانستند ، دیوار خیابانهای کشور عبارت "جمهوری اسلامی ایران" را در بر گرفت ، خبرگزاریها پیش بینی می کردند اگر شاه حتی به فرض محال ، باقی هم باشد مقامش تشریفاتی خواهد بود . شاه هنگام ترک تهران جعبه‌ای از خاک ایران را هم با خود برد تا علاقه‌مندی خود را نشان داده باشد؛ همان ژستی که پدرش نیز گرفته بود .

اندکی پس از اعلام رادیو مبنی بر خروج شاه از کشور تهران از شادی منفجر شد. میلیونها نفر به خیابانها ریختند و به پانکوبی

و سرور پرداختند. عکسهای امام خمینی را در جلو خودروهای فرمانداری نظامی قرار دارند. تیتراژ درشت "شاه رفت" روزنامه‌ها، بر روی دست مردم در همه جا دیده می‌شد. اتومبیلها چراغهای خود را روشن کردند و به بوق زدن بی سابقه پرداختند. زنان و مردان مسن از بالای ساختمانها عطر و گلاب می پاشیدند. شیرینی فروشی ها و قنادی ها در همان ساعات اولیه پس از اعلام خروج شاه، موجودی مغازه هایشان تماما به فروش رسید. در این روز مجسمه‌های شاه مورد حمله مردم واقع شده به زیر کشیده شدند. بعضی حتی تصویر شاه را از روی اسکناسهای خود نیز پاره کردند. بین سربازان و مامورین نظامی شیرینی پخش می شد. در بعضی نقاط سربازان به دور از چشم فرماندهان با تغییر لباس به مردم می پیوستند. ازدحام کنندگان در مقابل درهای زندان، آزادی بقیه زندانیان سیاسی را طلب می کردند. رفتار مردم در خیابانها به گونه ای بود که گویی انقلاب به پیروزی نهایی رسیده است. هیچکس کمترین اعتبار و ارزشی برای شاپور بختیار آخرین نخست وزیر معرفی شده از سوی شاه که اتفاقا کارش را از روز خروج شاه آغاز می کرد قائل نبود. بخصوص آنکه مردم شنیده بودند که امام خمینی در همان روز در پیام خود به مناسبت خروج شاه تاکید کردند که به زودی دولت موقت را تعیین خواهند کرد و بختیار و وزیرانش را غیر قانونی خواندند.

در سی و ششمین سالروز خروج شاه از کشور، امیدواریم بتوانیم با نگاهی عمیق تر و گسترده تر به موضوع فرار شاه و تاثیر غیر قابل انکار آن در پیروزی انقلاب اسلامی که کمتر از یک ماه پس از آن تحقق یافت، گامهای مستحکم تری را در جهت شناخت بیشتر انقلاب و انتقال پیام خون شهیدان به نسل جوان کشور برداریم.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۹۰۶/مقدمه>